



Академија наука и умјетности Републике Српске

ПРОГРАМ РАДА
Академије наука и умјетности Републике Српске
за 2017. годину

Бања Лука, новембар 2016.

ПРОГРАМ РАДА АНУРС-а за 2017. годину

Програм рада Академије наука и умјетности за 2017. годину заснован је на општим циљевима и задацима Академије, који се огледају у подстицању развоја науке и умјетности, чувању, његовању и унапређивању културе, духа и стваралаштва свога народа, те конкретним програмима рада одјељења, одборâ, комисија и институтâ.

I

ДУГОРОЧНИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ АКАДЕМИЈЕ

Трајни циљеви и задаци на којима се заснива рад Академије су:

- Рад и залагање за слободу научног и умјетничког рада и његово подстицање;
- Проучавање и подстицање значајних истраживања за економски, технички, културни и образовни развој Републике Српске;
- Учествовање у утврђивању опште политике у области науке и умјетности и утврђивању програма научног рада, развоја културних дјелатности и образовања у Републици Српској;
- Његовање методологије научног рада и израђивање критеријума за вредновање резултата научног и умјетничког програма, помагање усавршавања научника и умјетника и подизање научног и умјетничког подмлатка;
- Организовање научних скупова и савјетовања научника и умјетника из земље и иностранства;
- Сакупљање, сређивање и проучавање грађе из области науке и умјетности;
- Издавање сталних и повремених публикација из области науке, културе и умјетности и њихова размјена са научним организацијама и установама у земљи и иностранству;
- Сарадња са научним, културним, привредним и стручним организацијама и установама у земљи и иностранству.

II

ГОДИШЊИ ПРОГРАМСКИ ЗАДАЦИ АКАДЕМИЈЕ

1) Материјално-финансијска питања

1. Обезбиједити, из буџета Републике Српске, потребна средства за рад Академије (плате запослених, академске награде, материјални трошкови и др.);
2. Обезбиједити финансирање пројеката започетих у 2016, као и пројеката који су одобрени за 2017. годину;
3. Обезбиједити наставак финансирања пројекта израде *Енциклопедије Републике Српске*, те средства за штампање другог тома *Енциклопедије*;

2) Рад органа Академије

1. Одржати двије сједнице Скупштине Академије;
2. Одржати четири сједнице Предсједништва Академије: у марту, мају, октобру и децембру;
3. Одржаватити сједнице Извршног одбора Предсједништва по потреби;
4. Одјељења Академије треба да одрже најмање по три сједнице;
5. Секретари одјељења треба да подстакну предсједнике одборâ и комисија да одрже најмање двије сједнице у току године;

6. Радити на покретању програмских активности института, радити на новим апликацијама за пројекте, одржавању сједница научних вијећа института, ради утврђивања и праћења програмских активности.

III

ОРГАНИЗАЦИЈА И ОДРЖАВАЊЕ НАУЧНИХ СКУПОВА, ОКРУГЛИХ СТОЛОВА И ТРИБИНА

а) Научни скупови за које су средства обезбијеђена из буџета АНУРС-а

1. Десета међународна научна конференција *Савремени материјали 2017*, Бања Лука, септембар 2017. Радови презентовани на конференцији штампаће се у зборнику радова или у часопису *Contemporary Materials*;

2. Симпозијум *Хумана репродукција данас*, Бања Лука, октобар 2017., Симпозијум ће организовати Одбор за репродуктивно здравље и демографију у сарадњи са САНУ;

б) Научни скупови који ће се одржати уколико се обезбиједје средства од Министарства науке и технологије, те привредних организација

1. ? Научни скуп *Реформа високог образовања – токови и странпутице у развоју токови и странпутице у развоју високог образовања*;

2. Научни скуп *Двадесет и пет година Републике Српске и специјалне паралелне везе* (заједно са САНУ);

3. Научни скуп *Стратегије развоја и економске сарадње малих земаља у условима глобализације и регионалних интеграција* (заједно са САНУ);

4. Међународни научни скуп *Нови трендови у дијагностици и третману акутног коронарног синдрома и рехабилитација кардиоваскуларних болесника*, Бања Лука, септембар 2017. (Одбора за кардиоваскуларну Патологију);

5. Округли сто *Српска филозофија или филозофија код Срба*;

6. Округли сто *Српски језик и писмо данас* (заједно са САНУ);

7. Округли сто *Српска дијалектологија данас* (заједно са САНУ);

8. Округли сто *Постојеће стање и приједлози за развој села у Србији и Републици Српској*, јун или септембар 2017. сарадња САНУ и АНУРС.

в) Научни скупови који ће се одржати уколико се обезбиједје средства из других извора

1. Научни скуп *Стање и перспективе науке и усавршавање критеријума за вредновање научног рада у Србији и Републици Српској*, март–април 2017. Скуп ће се организовати у сарадњи са Министарством науке и технологије, Министарством просвјете и културе, Универзитетом у Бањој Луци и Универзитетом у Источном Сарајеву (сва одјељења АНУРС-а);

2. Научни скуп са међународним учешћем *Геолошка и еколошка проблематика у просторно-планским документима*, (сарадња САНУ и АНУРС-а, Одбор за геонауку);

3. ? Научни скуп *Основни проблеми у високошколском образовању у Републици Српској и Србији*, (сарадња САНУ и АНУРС);

4. VI конгрес о атеросклерози Србије, САНУ новембар 2017. У оквиру конгреса одржаће се заједничка сједница одбора за кардиоваскуларну патологију САНУ и АНУРС-а;

5. Симпозијум *Diabetes Mellitus: савремена достигнућа и изазови* у оквиру II конгреса ендокринолога и дијабетолога Републике Српске;

6. Округли сто *Стање и перспективе индустрије у Републици Српској*, јун 2017.;

7. Округли сто *Биогорива и биомазива*, септембар–октобар 2017. Симпозијум ће организовати Одбор за нафту;
8. Округли сто *Осиромашени уранијум и малигне болести* септембар 2017. (Одбор за хируршке дисциплине);
9. Округли сто *Медицина у ратним условима*, октобар–новембар 2017. (Одбор за хируршке дисциплине);
10. Округли сто *Превенција мозданог удара*;

IV НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ ПРОЈЕКТИ

1. Пројекат израде *Енциклопедије Републике Српске* (наставак пројекта и издавање првог тома);
2. Пројекат *Грађа о прошлости Босне* (наставак пројекта);
3. Научноистраживачки пројекат *Одређивање енергетске ефикасности соларних панела као саставних дијелова постојећих и нових архитектонских објеката*;
4. Научни пројекат *Саобраћајне повреде као медицински и социјални проблем*. Израда пројекта би била предложена Министарству унутрашњих послова, а пројекат би трајао од три до пет година;
5. Подношење апликација на конкурс Министарства науке и технологије за научноистраживачке пројекте *Геологија и минералогенија зеолитских туфова шњеготинског миоценског басена и Металогенија љубијског региона*;
6. Израда студије *Репродуктивно здравље – приоритетни друштвени задатак*. Израда студије је предвиђена програмом сарадње САНУ и АНУРС-а;
7. *Инциденција малигну оболјења насталих као посљедица коришћења осиромашеног уранија*. Истраживање је предвиђено програмом сарадње САНУ и АНУРС-а;
8. *Офиолити мракодолског блока на сјеверозападу Босне и Херцеговине*, сарадња САНУ и АНУРС.
9. *Стварање нових, развој и увођење постојећих сората најзначајнијих гајених биљака у производњу у Републици Српској и Србији*, сарадња САНУ и АНУРС.
10. *Кинетика реакција у чврстом стању*, сарадња САНУ и АНУРС.
11. *Јачање субрегионалне сарадње у области обновљивих извора енергије у циљу одрживог развоја и смањења климатских промјена*, сарадња САНУ и АНУРС;
12. *Учешће у изради стратегије развоја система здравствене заштите у Републици Српској*;
13. *Рад на новим пријавама научноистраживачких пројеката (домаћих и међународних) и ангажовање на сарадњи са привредним и друштвеним организацијама у Републици Српској и изван ње*.

V ИЗДАВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ

- а) Издања за која су средства обезбијеђена у буџету АНУРС-а**
1. Први том *Енциклопедије Републике Српске*;
 2. *Љетопис Академије за 2015. годину*;
 3. Годишњак *Грађа о прошлости Босне*;
 4. Монографија *Бесједе академика Рајка Кузмановића*;
 5. Монографија *Милоша Окуке Ономастика Доњег Борча*;

6. Зборник радова са округлог стола *Двадесет пет година постојања и рада Народне скупштине Републике Српске*;

7. *Споменица академику Радовану Вучковићу*;

8. *Споменица академику Милораду Ђоровићу*;

9. *Споменица академику Недељку Шиповцу*;

10. *Споменица академику Милораду Екмечићу* (заједно са САНУ);

11. *Споменица академику Војиславу Лубарди*;

12. *Библиографија Рајка Петрова Ноге*;

13. Часопис *Contemporary Materials*. У 2017. години планирано је да се објаве два броја часописа. Поред радова који се бирају са научних конференција које организује Одјељење, објављиваће се и радови које сами истраживачи буду понудили уредништву.

б) Издања која ће се штампати уколико се обезбиједи средства од Министарства науке технологије и привредних организација.

1. Пантелија Дакић, *Технологија обраде материјала*, монографија (израда у току);

2. Монографија, *Резистентност коровских биљака на хербициде*, аутори В. Јањић и С. Митрић;

3. Монографија, *Биљке проузроковачи дерматоза код људи*, аутор В. Јањић;

4. Монографија, *Соларна енергија и освјетљење у Србији, Грчкој, Украјини, Бугарској и Републици Српској*, група аутора из наведених земаља;

5. Монографија, *Геолошки и технички термини*, аутор Неђо Ђурић;

6. *Геологија Козаре и Просаре*, монографија – резултат двају научних пројеката: *Офиолити планине Козаре и Геологија планине Просаре* (израда у току);

7. Зборник радова *Савремени материјали* (у припреми);

8. Зборник радова са Међународног научног скупа *Нови трендови у дијагностици и третману акутног коронарног синдрома*;

9. Зборник радова са симпозијума *Хумана репродукција данас*;

10. Зборник радова са округлог стола *Осиромашени уранијум и малигне болести*;

11. Зборник радова са научног скупа *Медицина у ратним условима*;

12. Публиковање радова проистеклих из реализације научних пројеката који су у току;

13. Споменице, монографије, зборници радова и друге публикације.

Промоције научних књига

1. Промоција првог тома *Енциклопедије Републике Српске*;

2. Промоција *Зборника радова у част академика Десанке Ковачевић Којић*;

3. Промоција зборника радова са научног скупа *Дејтонски мировни споразум – двадесет година послје*;

4. Промоција зборника радова *Ђопићево стољеће*

5. Промоција зборника радова *Дејтонски мировни споразум - 20 година послје*

6. Промоција зборника радова *Језик и писмо у Републици Српској*, друго издање

7. Промоција *Сабраних дјела Петра Кочића*

8. Промоција књиге Милорада Кењаловића *Пјесмо моја родитеља мога*

9. Промоција осталих Академијиних издања и дјела других аутора;

Галерија АНУРС-а

У раду Галерије за 2016. годину планиране су сљедеће активности:

1. Изложба *Српске иконе XVI и XVII вијека из цркава и манастира са подручја БиХ*;

2. Изложба слика и скулптура Миливоја Унковића (октобар 2017.);

3. Изложба поводом издавања *Споменице академику Милораду Ђоровићу*;
4. Изложба слика Владимира Величковића;
5. Изложба Српска графика данас;
6. Концерти;

VI

РАД ИНСТИТУТА

1. ИНСТИТУТ ЗА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКЕ И ТЕХНИЧКЕ НАУКЕ

Чланови Одјељења ангажоваће се и у оквиру Института за природно-математичке и техничке науке, чији ће рад бити усмјерен на:

- припрему апликација за пројекте, првенствено финансиране од Министарства за науку и технологију Републике Српске;
- праћење развоја иновативних технологија кроз висококвалитетна истраживања и успјешно преношење и апликацију у индустријским секторима;
- развој нових модела који интегришу истраживања, образовање и иновације у домену академских и индустријских истраживања;
- израду студија и пројеката за настајање нових компанија, примјењујући истраживања настала у Институту;
- промоцију високе технологије на националном и интернационалном плану;
- подржавање и подстицање могућности оспособљавања младог истраживачког кадра;
- израду студије *Оправданост супституције нафтиних деривата биоенергетским горивима у термоелектранама*.

2. ИНСТИТУТ ЗА ДРУШТВЕНА ИСТРАЖИВАЊА

Чланови Академије ће се ангажовати у оквиру Института, чији ће рад бити усмјерен на:

- припрему апликација за пројекте, првенствено финансиране од Министарства за науку и технологију Републике Српске;
- израду студија и пројеката за потребе привредних организација и других институција, примјењујући истраживања настала у Институту.

3. ИНСТИТУТ ЗА ИСТОРИЈУ

Чланови Академије ће се ангажовати у оквиру Института, чији ће рад бити усмјерен на:

- припрему апликација за пројекте, првенствено финансиране од Министарства за науку и технологију Републике Српске;
- израду студија и пројеката примјењујући истраживања настала у Институту.

4. ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Чланови Академије ће се ангажовати у оквиру Института, чији ће рад бити усмјерен на:

- припрему апликација за пројекте, првенствено финансиране од Министарства за науку и технологију Републике Српске;
- израду студија и пројеката примјењујући истраживања настала у Институту.

VII

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

- Остваривање даље сарадње са:

- Српском академијом наука и уметности и њеним институтима;
 - Црногорском академијом наука и уметности и њеним институтима, на основу потписаног споразума;
 - Шпанском краљевском академијом за економију и финансије;
 - Руском академијом наука и уметности, на основу потписаног споразума и протокола;
 - Македонском академијом наука и уметности, на основу потписаног споразума о сарадњи;
 - Конференцијом академија подунавских земаља, која функционише у оквиру Европске академије наука;
 - Руским институтом за друштвена (посебно историјска) истраживања из Москве.
1. Наставак разговора са Академијом наука и уметности БиХ о сарадњи и међусобним односима;
 2. Актуелизовање сарадње са:
 - Савезом европских академија (ALLEA) – упућена апликација за пријем, никада није стигао одговор,
 - Међународном академијом друштвених и природних наука кнежева Шчербатових из Москве;
 3. Повећање активности за успостављање сарадње са академијама Грчке, Бјелорусије, Украјине, Чешке, Молдавије, Словачке, Словеније и других земаља;
 4. Активнији рад на стварању претпоставки и услова за учешће у европским фондovima за науку, истраживање и развој и другим доступним међународним фондovima;
 5. Креирање области и теме истраживања за програм међународне научне сарадње;
 6. Учесће у припреми пројекта *Енциклопедија академија дунавског региона*;
 7. Рад Одбора за међународну сарадњу;
 8. Споразум са Словачком академијом наука и уметности;
 9. Споразум са Чешком академијом наука и уметности;
 10. Учесће на научним скуповима Подунавских академија – Салзбург;
 11. Учесће у формирању Асоцијације академија Балкана;
 12. Учесће чланова АНУРС-а на научним скуповима других Академија;
 13. Сарадња са Европском академијом наука и уметности.

VIII ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

– *Лабораторија за електронску микроскопију*

У лабораторији, која је формирана у сарадњи са Универзитетом у Љубљани, изводиће се научна истраживања у Републици Српској у области карактеризације материјала за примјену у нанотехнологијама.

– *Лабораторија за соларну енергетику*

Лабораторија, која је настала као резултат вишегодишњег рада на научноистраживачким пројектима из области алтернативних – обновљивих извора енергије, посебно соларне енергије, директно је повезана са соларном електраном фотонапонске снаге 2 kWp, постављеном на крову зграде. Тиме је омогућено континуирано праћење утицаја интензитета сунчевог зрачења, температуре ваздуха, брзине вјетра и влажности ваздуха на енергетску ефикасност фотонапонске соларне електране на подручју Бање Луке. Резултати истраживања користе се за вршење техноекономских анализа исплативости изградње соларних електрана у реалним условима, као и подизање нивоа свијести о коришћењу „обновљивих и чистих“ извора енергије.

Поред побројаних активности, Одјељења ће, уколико се укаже потреба, а у складу са осталим планским активностима АНУРС-а, организовати тематске расправе и округле столове, који ће бити везани за науку, технологију и економски развој.

Чланови Одјељења ће се ангажовати и у индивидуалном научноистраживачком раду, као и на рјешавању текућих проблема Академије наука и умјетности Републике Српске.

Број: 01--1/16